

**Ιούλιος
2016**

Τηλ: 210-96 52 336
pinteris@hotmail.com

Η Εφημεριδούλα

Τεύχος 226 Χρόνος 30ος

Εκδότης: Γιώργος Πιντέρης, Ph.D. Ψυχολόγος - Συγγραφέας

Ψήφο στα 17

Σήμερα άκουγα στο ραδιόφωνο μια διαφήμιση για το ποδοσφαιρικό στοίχημα. Στο τέλος λέει «Συμμετοχή για άτομα άνω των 21 ετών. Παίξτε υπεύθυνα». Δηλαδή, σε σχέση με το στοίχημα η πολιτεία αναγνωρίζει ότι, για να παίζει κάποιος υπεύθυνα, πρέπει να είναι τουλάχιστον 21 ετών. Γιατί όμως 21 και όχι 20 ή 22? Πώς το αποφάσισαν αυτό οι νομοθέτες; Αυθαίρετα; Σίγουρα όχι. Συμβουλευτήκαν τα στοιχεία που μας δίνει η επιστήμη πάνω στη διαδικασία της σωματικής και της πνευματικής ωριμότητας. Για παράδειγμα, γνωρίζουμε ότι ο ανθρώπινος σκελετός αναπτύσσεται μέχρι τα 25. Ο ανθρώπινος εγκέφαλος μέχρι τότε αναπτύσσεται;

Στο σημείο αυτό χρειάζεται να κάνουμε ένα διαχωρισμό ανάμεσα στις διανοητικές λειτουργίες και τη βιολογική ολοκλήρωση του εγκεφάλου. Ο Jean Piaget (1896-1980) έχει συνεισφέρει πολλά στο χώρο της Εξελικτικής Ψυχολογίας. Η θεωρία του για τη διανοητική εξέλιξη θεωρείται κλασική. Σύμφωνα με τα ευρήματά του, οι διανοητικές μας λειτουργίες ολοκληρώνονται γύρω στα 16. Δηλαδή, ό,τι διανοητικές λειτουργίες μπορεί να κάνει ένας 26άρης μπορεί να κάνει κι ένας 16άρης (αρκεί να έχει τον ίδιο δείκτη νοημοσύνης). Αυτό όμως, σημαίνει ότι έχουν και τις ίδιες ικανότητες;

Οι επιστήμες που ασχολούνται με τον εγκέφαλο το 2000 μας πληροφορούν ότι η βιολογική ολοκλήρωση του εγκεφάλου συντελείται στα 21. Συνεπώς μπορεί ο 16αρης και ο 26αρης να έχουν τον ίδιο δείκτη νοημοσύνης, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι έχουν και τις ίδιες διανοητικές ικανότητες. Για παράδειγμα, ένας 16άρης μπορεί να οδηγήσει το ίδιο καλά όσο ένας 26άρης. Μόνο που η διαδικασία της βιολογικής εξέλιξης κάνει τον εγκέφαλο του 26άρη 2000 κυβικά ενώ του 16άρη είναι στα 1600. Δηλαδή δεν έχει πραγματοποιηθεί ακόμα όλο το δυναμικό της διανοητικής του εξέλιξης.

Αυτές τις μέρες, γίνεται συζήτηση για το δικαίωμα ψήφου στα 17. Μάλιστα δεν είναι σαφές αν απαιτείται η ολοκλήρωση του 17ου έτους ή αν συμπεριλαμβάνει και όσους διανύουν το 17ο έτος της ηλικίας τους. Στη δεύτερη περίπτωση ψηφίζουν και οι 16άρηδες. Ένα παιδί που γεννήθηκε στις 31 Δεκεμβρίου του 2000, στις 31 Δεκεμβρίου του 2016 κλείνει τα και από 1η Ιανουαρίου του 2017 θεωρείται 17!

Για τα στοιχήματα υπάρχει νόμος που απαγορεύει να παίζει τυχερά παιχνίδια όποιος είναι κάτω από τα 21 και όλες οι διαφημίσεις καταλήγουν με τη φράση «παίξτε υπεύθυνα». Αν για να παίζεις υπεύθυνα πρέπει να είσαι 21 για να ψηφίσεις υπεύθυνα πόσο πρέπει να είσαι;

Όταν η λογική ...παραλογίζεται

Ένα νέο βιβλίο με θέμα τις συναισθηματικές μεταπτώσεις

Συναισθηματικές μεταπτώσεις έχουμε όλοι. Αλίμονο αν δεν είχαμε. Μια από τις μεγαλύτερες ανοησίες που πιστεύουμε, είναι ότι η συναισθηματική σταθερότητα είναι δείγμα ψυχικής υγείας. Για να είναι τα συναισθήματά σου σταθερά, θα πρέπει να είσαι κομπιούτερ. (Άσε που αυτοί δεν έχουν καθόλου συναισθήματα)... Τα προβλήματα στις σχέσεις μας με τους άλλους, δεν δημιουργούνται όταν είμαστε ασταθείς. Δημιουργούνται όταν είμαστε απρόβλεπτοι.

Ένα μεγάλο μέρος των συναισθημάτων μας, προέρχονται από τον τρόπο που ερμη-

νεύουμε τα γεγονότα. Οι ερμηνείες που δίνουμε στα γεγονότα ανήκουν στη λογική. Οι ερμηνείες αυτές προκαλούν συναισθήματα. Κι όμως, κάτι δεν πάει καλά με το μηχανήμα. Η λογική δεν λειτουργεί πάντα...λογικά: Μερικές φορές, παραμορφώνουμε τα πράγματα και αγχωνόμαστε.

Το φαινόμενο αυτό, μια σχολή ψυχολόγων το ονομάζει διανοητικές παραμορφώσεις. Στις περιπτώσεις αυτές, καταλήγουμε σε παράλογα συμπεράσματα και σε παράλογες αποφάσεις. Το κακό είναι ότι πολλές φορές, αυτές τις παραμορφώσεις τις κάνουμε αυτόματα και δεν τις παίρνουμε χαμπάρι. Αν όμως εκπαιδευτούμε, μπορούμε να μάθουμε να τις αντιλαμβανόμαστε εγκαίρως. Διανοητικές παραμορφώσεις

**Κυκλοφορεί
από τις Εκδόσεις Ψυχογίος**

Νίκος Δριμάλας
Ωτορινολαρυγγολόγος
Κύπρου 15
Άνω Καλαμάκι
210-99 60 780

όμως, μπορεί να μας οδηγήσουν να κάνουμε και τα συναισθήματα του θυμού και του φόβου όταν γίνονται έντονα. Το ίδιο παθαίνουμε και όταν βαριόμαστε. Η ανία είναι μητέρα πολλών παραμορφώσεων.

Όμως, είναι δυνατόν να μάθουμε να ευθυγραμμίζουμε τη σκέψη μας, όποτε αυτή εκτροχιάζεται με αποτέλεσμα να μειωθούν σε συχνότητα το άγχος και η κακοκεφιά. Είναι επίσης δυνατόν να μάθουμε να ελέγχουμε τη συμπεριφορά μας όταν έχουμε έντονα συναισθήματα, με αποτέλεσμα να ...γλιτώσουμε τις σχέσεις μας. Τέλος, μπορούμε να μάθουμε ν' αντιδράμε στην ανία και να ξεγλιστράμε από την πόρτα της δημιουργικότητας.

Υπομονή μέχρι το Σεπτέμβριο. Από τις Εκδόσεις Ψυχογίος.

Νόμοι και δίκαιο

Την εποχή που πλησίαζαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας, ο μέσος Έλληνας εργαζόμενος, λάμβανε δύο με τρία τηλεφωνήματα την εβδομάδα από τράπεζες, που προσέφεραν δάνεια. Μέχρι και δάνεια για να πάμε διακοπές! Παράλληλα, ήταν και οι πιστωτικές κάρτες, κοινώς το πλαστικό χρήμα.

Η φυσική συνέπεια αυτών των δύο παραγόντων ήταν να μας δημιουργηθεί μια ψευδαίσθηση ότι είμαστε ...πλούσιοι. Ήμασταν που ήμασταν στερημένοι, αντιδράσαμε όπως οι Ινδιάνοι που πουλήσανε το Μανχάταν για χάντρες αξίας 20 \$ τότε.

Την εποχή εκείνη η νομοθεσία, μας ενθάρρυνε ν' αγοράζουμε αυτοκίνητα μεγάλου κυβισμού. Μέσα σ' αυτό το πνεύμα, αποφάσισα και εγώ να αγοράσω ένα αυτοκίνητο 2000 κυβικών που ήταν μάλιστα και κάμπριο. Μου πήρε 4 χρόνια να το εξοφλήσω.

Λίγα χρόνια μετά, και αφού η οικονομία μας μπήκε σε κρίση, τα αυτοκίνητα με πολλά κυβικά έγιναν ασύμφορα. Τα τέλη κυκλοφορίας είναι πλέον δυσβάστακτα για αυτοκίνητα μεγάλου κυβισμού

Στη συνέχεια, η πολιτεία άρχισε να ενθαρρύνει ν' αγοράζουμε υβριδικά αυτοκίνητα διότι δεν ρυπαίνουν το περιβάλλον. Το κίνητρο ήταν πως δεν θα πληρώνουν τέλη κυκλοφορίας. Τώρα ο κανόνας άλλαξε: Θα πληρώνουν!

Το παιχνίδι είναι άδικο. Οι νόμοι αλλάζουν κάθε λίγο και λιγάκι και κανείς δεν προλαβαίνει να παρακολουθήσει αυτές τις αλλαγές. Σου λένε να παίζεις σ' ένα παιχνίδι που τα μονά κερδίζουν. Κι εκεί που έχεις μαζέψει κάποια λεφτά, ο κανόνας αλλάζει. Αν η αλλαγή είναι χονδροειδής λέει τα ζυγά κερδίζουν. Αν είναι εκλεπτυσμένη η διατύπωση αλλάζει. Λέει ότι οι νικητές (μονά - ζυγά δεν έχει σημασία) θα δίνουν το 65% των εισπράξεων στο κράτος. Ο επόμενος μπορεί να το κάνει 75% και ο μεθεπόμενος ...το καταργεί!

Μπορώ ν' αναφερθώ σε πολλά παραδείγματα: Για φαντάσου σ' έναν αγώνα μπάσκετ ή ακόμα και πόκερ να άλλα-

ζαν οι κανόνες στη μέση του παιχνιδιού. Πώς να παίζεις;

Δυστυχώς, σ' αυτή τη χώρα αυτό συμβαίνει. Κι αν ήταν μόνο αυτό θα το αντέχαμε. Έλα όμως που μερικές αλλαγές νόμων ισχύουν και αναδρομικά!

Ο προγραμματισμός δεν υπήρξε ποτέ χαρακτηριστικό των Ελλήνων και μάλιστα δικαιολογημένα: Εμείς ήμασταν ανέκαθεν ο λαός του «αν θέλει ο Θεός». Ζούμε σε μια χώρα που για 3.500 χρόνια παλεύει με την επιβίωση. Δεν είχαμε τα μέσα να προστατευτούμε από τη φύση. Κάτω από τέτοιες συνθήκες, πώς να προγραμματίσεις;

Παρόλα αυτά, τα τελευταία 30 χρόνια, θέλεις η τεχνολογία, θέλεις η Ευρώπη που μας πιέζει να είμαστε παραγωγικοί, συνέτειναν ώστε να καταλάβουμε την αξία του προγραμματισμού. Πιστεύω πως σήμερα ένα ποσοστό 15-20% των Ελλήνων έχει μάθει να προγραμματίζει.

Όμως, προκειμένου να προγραμματίσεις, πρέπει το περιβάλλον να είναι προβλέψιμο. Αυτό θα πει ότι, για να παραγγείλεις 20.000 μολύβια από τη Γερμανία θα πρέπει και να τα πληρώσεις. Αν όμως μια μέρα ο νόμος αλλάξει και περιορίζει τα ποσά χρημάτων που μπορείς να στείλεις στο εξωτερικό, τότε ο προγραμματισμός σου έχει καταρρεύσει.

Αυτό είναι το πρόβλημα του μέσου Έλληνα: **Δεν έχει εμπιστοσύνη στο κράτος, διότι το κράτος αλλάζει τους νόμους κάθε λίγο και λιγάκι.** Μέχρι τώρα παραπονιόμαστε ότι, ενώ έχουμε πάρα πολλούς νόμους, αυτοί δεν τηρούνται. Μα οι νόμοι δεν γίνονται για να τηρούνται! Γίνονται για να στηρίζουν την αόρατη κυβέρνηση που ονομάζεται γραφειοκρατία.

Και βέβαια, αυτές οι αλλαγές ενισχύουν ακόμα περισσότερο όσους εργάζονται στη γραφειοκρατία, διότι μέχρι να μάθεις εσύ τις αλλαγές, οι δημόσιοι υπάλληλοι τις έχουν μάθει ένα μήνα πριν. Δηλαδή το πρόβλημα του μέσου Έλληνα που είναι έμπορος, επιχειρηματίας και γενικά ελεύθερος επαγγελματίας είναι η έλλειψη εμπιστοσύνης στο κράτος. Το κράτος σου λέει «βάλε

φωτοβολταϊκά, πάρε για θέρμανση αέριο, αγόρασε υβριδικό αυτοκίνητο» και άλλα πολλά. Ακολουθείς την κρατική προτροπή και μετά χτυπάς την καράφλα σου, διότι τα μαλλιά σου έχουν ήδη πέσει...

Η έλλειψη εμπιστοσύνης δεν περιορίζεται μόνον στο χώρο της ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Προεκτείνεται και στους δημόσιους και κρατικούς υπάλληλους. Μπορεί ν' αποτελούν τον κορμό της γραφειοκρατίας, αλλά δεν είναι εκείνοι που αποφασίζουν. Με κάθε αλλαγή της νομοθεσίας τους παίρνει κι αυτούς η μπάλα. Απλά, υπερτερούν στο ότι πληροφορούνται νωρίτερα από το μέσο πολίτη τι πρόκειται να γίνει και -μερικές φορές- προλαβαίνουν και παίρνουν τα μέτρα τους.

Το θεμέλιο της ανθρώπινης ανάπτυξης είναι η εμπιστοσύνη. Η εμπιστοσύνη δεν είναι αφηρημένη έννοια. Είναι συγκεκριμένα πράγματα: Για να εμπιστευτούμε κάποιον, θέλουμε να είναι βέβαιος: να τηρεί τις συμφωνίες που έχει κάνει (δηλαδή να είναι συνεπής) και ταυτόχρονα να λέει την αλήθεια (δηλαδή να είναι έντιμος).

Για την εντιμότητα του κράτους μας, δεν μπορώ να μιλήσω. Πιστεύω ότι κάποιοι άλλοι είναι πιο αρμόδιοι από μένα. Όμως, για τη συνέπεια (ή μάλλον την ασυνέπεια) έχουμε όλοι οι Έλληνες πολλά να πούμε.

Θα μου πεις «καλά, ο Έλληνας πολίτης δεν έχει καμία προστασία από τις αυθαίρετες αλλαγές των νόμων»; Και βέβαια έχει: Τα δικαστήρια. Για παράδειγμα, ένας συνταξιούχος μπορεί θεωρητικά να μηνύσει το κράτος όταν η σύνταξή του μειώνεται. Θεωρητικά. Διότι στην πράξη, μέχρι να εκδικαστεί η υπόθεσή του μπορεί να έχει πεθάνει.

Κάθε Τετάρτη 11-11.30
ακούτε ζωντανά από το διαδίκτυο
στο ραδιοφωνικό σταθμό
Κέντρο Καρδιάς 95
την εκπομπή
«Χαβαλές & Επιστήμη»
που κάνουμε
με τη Μαρίτα Μυρωνάκη.
Η εκπομπή επαναλαμβάνεται
κάθε Σάββατο 11-11.30